

COMENTARI DE TEXT

➤ **Llig el següent text i respon a les preguntes que es mostren a continuació:**

Sovint trobem una confusió en l'ús de les paraules gènere i sexe com a sinònimes. Segons l'American Psychological Association el terme sexe fa referència a la condició biològica de cada persona, classificada en mascle/home, femella/dona o intersexuals. Pel que fa al gènere constitueix allò que una determinada cultura afilia a un sexe biològic pel que fa a actituds, sentiments i comportaments. En aquest sentit, trobem una elaboració per part de les societats establerta arran de la diferència sexual anatomicofisiològica entre homes i dones, envers el conjunt de pràctiques, símbols, representacions, normes i valors socials denominada sistema de gènere. Cal entendre que la diferència sexual és una diferència estructurant i que, a partir d'ella, es construeix, a més dels papers i prescripcions socials, l'imaginari del que significa ser dona o ser home. Per això no ha de ser situada al mateix nivell que el gènere. Es tracta de produir noves construccions de sentit per aconseguir que dones i homes visualitzin la seva feminitat i masculinitat per mitjà de vincles que no estiguin jerarquitcats ni siguin discriminatoris.

A l'àmbit científic, s'entén per estudis de gènere les investigacions que fan referència a aquestes construccions socials de dones i homes, de feminitat i masculinitat, que varien entre cultures, i en temps i en espai. Aquestes investigacions tenen el seu origen i desenvolupament en el moviment feminista, concretament en el seu ressorgiment a Anglaterra i Estats Units, a la dècada dels anys 60 i 70 del segle passat. Es tracta, per tant, d'estudis feministes en la recerca d'assolir la paritat entre homes i dones com a principi rector de la vida democràtica, que eleva tots els éssers humans a la categoria de persones i ciutadanes sense distinció de sexe. Cal advertir, a més, que el feminisme no és l'antònim del masculisme, ja que aquest últim correspon a l'actitud de prepotència dels homes que els atribueix una superioritat de valors sobre les dones; mentre que el feminisme és el moviment que exigeix per a les dones iguals drets que per als homes. Per tant, quan es parla de feminisme es fa referència a l'acció sociopolítica que persegueix la paritat entre homes i dones. Aquesta connotació sociopolítica i científica dels estudis de gènere té uns efectes. D'una banda, trasllada a la tasca científica i investigadora les diferències en el si del moviment feminista. De l'altra, es desenvolupa una activitat científica marcada per una orientació política, implicada a promoure canvis socials en denunciar la situació de les dones.

L'evolució i el desenvolupament dels estudis de gènere ha estat tal, que avui en dia es pot parlar de la seva institucionalització a nivell mundial. Existeixen nombrosos estudis, publicacions especialitzades, centres de recerca i, fins i tot, s'han introduït en el currículum d'algunes universitats. A l'actualitat, tot i que sovint, es parla de temps d'igualtat a les nostres societats occidentals, aquesta visió pot obstaculitzar la comprensió dels mecanismes que estan reconstruint les desigualtats, així com convertir aquesta "igualtat de gènere" en omnipresent. Els discursos i les representacions estereotipades de les dones i els homes mantenen el patriarcat, legitimant la dominació del masculí sobre el femení (androcentrisme).

En l'àmbit de l'activitat física i l'esport es manifesten moltes diferències de tractament relacionades amb el gènere. L'esport, per exemple, és un espai on les fronteres de sexe s'assumeixen com a principis bàsics de segregació i desigualtat sexual. Per la seua banda, l'Educació Física és l'àrea educativa on el sexisme i la reproducció d'estereotips tradicionals de gènere es fan més visibles. Tant és així, que en el panorama internacional trobem nombrosos estudis de gènere relacionats amb l'activitat física i l'esport, com també alguns articles de revisió que ajuden a situar l'estat de la qüestió. Alguns s'han orientat a presentar una visió general a partir d'una sèrie de temes relacionats amb l'equitat de gènere i l'esport i d'altres s'han situat dins l'Educació Física. Fins i tot hi ha un manual sobre gènere i Educació Física, editat per la professora Penney (2002), on diversos autors i autores presenten les qüestions actuals i les futures direccions en aquesta matèria. També hi trobem alguna revisió publicada en revistes espanyoles, com la de LaVoi (2011) on es resumeixen les tendències internacionals en investigació segons gènere en la disciplina de la Psicologia de l'exercici i l'esport, o el treball de López-Villar i Alvariñas (2011) on s'analitzen, des d'una perspectiva de gènere, les mostres utilitzades en articles publicats en revistes d'investigació de CCAFE.

Pel que respecta a les àrees temàtiques, com hem vist, una gran part dels estudis de gènere fa referència a aspectes socials i culturals, psicològics i de l'Educació Física escolar. En menor mesura s'agrupen al voltant de les àrees d'imatge corporal i estereotips de gènere, mitjans de comunicació i cine, història i aspectes biològics i de condició física i diversitat. S'aprecia la clara vinculació dels estudis de gènere amb les ciències socials.

➤ **Qüestions sobre el tema:**

1. Avui en classe hem conegut la importància dels estudis de gènere a les revistes espanyoles de Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport i hem pogut conèixer que existeixen estudis on s'aborden els estereotips de gènere en Educació Física, ¿et pareix important aquesta temàtica? ¿Penses que és una temàtica que ha de ser abordada pel professor d'Educació Física en les seues classes? ¿Consideres que el seu abordatge des de l'àmbit escolar i la conscienciació de l'alumnat pot repercutir per a reduir aquesta problemàtica social?
2. Busca almenys 3 lectures en què s'analitzen els estereotips de gènere en les Ciències de l'Esport i l'Educació Física Escolar i elabora un llistat d'implicacions didàctiques que puguin ser d'utilitat per als futurs professionals del nostre àmbit i professors d'Educació Física des d'un punt de vista metodològic.